

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Петър Георгиев Бончовски,

*ИДП-БАН, член на Научното жури, назначено със Заповед № РЗЗ-2644-
30.06.2021 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий
Хилендарски“*

Във връзка с открита процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ на Димо Петков Хаджиев, редовен докторант към катедра „Гражданскоправни науки“, ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски в професионално направление 3.6.Право, докторска програма „Гражданско и семейно право“

на тема:

„ПРИДОБИВАНЕ НА ВЕЩНИ ПРАВА ЧРЕЗ КОНСТИТУТИВНИ СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ“

1. Процедурата

1.1. Не се установяват нарушения на изискванията на законодателството. Докторантът е приложил и справка, че покрива специфичното изискване на чл. 32, ал. от Правилника за развитие на академичния състав на ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“. Същата е заверена от научния ръководител и от декана на Юридическия

факултет. Съгласно изискването следва да представи на научното жури минимум три публикации по темата на дисертацията, направени в специализирани издания с редакционна колегия. Представил е пет, които отговарят на изискванията.

2. Относно дисертанта

2.1. Дисертантът Димо Петков Хаджиев е завършил специалност „Право” в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“. Съгласно представените биографични данни неговото професионалното развитие след приключване на следването е тясно свързано с проблемите на вещното право (2017 г. – досега). Работи и като хоноруван асистент по дисциплината Вещно право в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ (2018 – досега).

2.2. Може да се отбележи, че този професионален път е достатъчен за да предостави отчетлива помощ относно изследването, предмет на дисертационния труд, доколкото в представения текст се усеща свобода при боравенето с детайлите на законодателството относно вещните права и възможността за представяне на различни практически хипотези, вкл. чрез цитиране на съдебни решения. Тази два момента са определено в полза на дисертацията.

2.3. Димо Петков Хаджиев е участвал в национални и международни научни и образователни форуми, на които съм присъствал и мога да заявя, че впечатленията ми от неговите доклади и изказвания да отлични.

3. Понятиен апарат. Цитати

3.1. В дисертацията се използва адекватен юридически езиков апарат. Използва се като цяло прецизна терминология, съобразена с

общоприетите изисквания. Търсенето на точните термини и нюанси показва разбиране на материята и възможност да се разграничават различните правни феномени.

3.2. Цитатите са уместни и не са правени като самоцел. Използван е богат научен апарат от национални и чуждестранни автори. Може да се препоръча и анализ на труда на Иванова, Ружа. Принудително изпълнение на установителни и конститутивни решения. Лекции за следдипломна специализация на юристи. Т. 19, СУ “Св. Климент Охридски”, ЮФ, София, 1981.

3.3. Съдебната практика е също уместно използвана. На места текстовете да редактирани с цел по-точно изясняване на смисъла на решението. Същото е предварително посочено.

4. Изпълнение на задачите на дисертацията.

4.1. Дисертантът си е поставил за цел цялостно изследване на фактическите състави на придобиване на вещни права в хипотезите, когато за да настъпи вещно правното действие е необходимо упражняване на потестативни права по съдопроизводствен ред. Поставен е, вкл. в заглавието, акцент на съдебното решение като юридически факт от тези състави.

4.2. Считам, че изследването е проведено адекватно, разгърнати са множество хипотези, свързани с различни клонове на материалното частно право и са анализирани в детайли различните техни специфики от теоретична и практическа гледна точка. В детайли е анализирана и съдебната практика. Приветствам, че при всички спорни въпроси дисертантът не се колебае, след като е изложил различните гледни точки, да изрази своята позиция. Като пример мога да дам въпросите относно

началния момент на давността при потестативните права, където изводите са съвсем уместни.

4.3. Не съм съгласен с всички направен изводи и предложения, но мога да кажа, че са резонни в светлината на разнообразната съдебна практика и морето от виждания в юридическата литература. Считам, че при съответното задълбочаване, дисертантът ще е в състояние да развие вижданията си.

Например, при придобиване на идеална част от съсобствен имот, не мога да се съглася, че хипотезата на замяна може да се приравни с хипотезата на даване вместо плащане. В самата практика, която дисертантът цитира и на която стъпва за своите изводи се прави разлика между ситуации, когато за праводателя е „безразлично“ на кого точно прехвърля и когато за него има значение субекта, на когото прехвърля с оглед освобождаването от задължението.

5. Бележки

5.1. Решенията по искове относно упражняването на потестативни права, свързани с придобиване на вещни права, са поставени като смислова нишка на изследването. Считам, че това не е особено удачно доколкото формулировката предполага изследване на решението от процесуална гледна точка, а не като юридически факт, който се включва във фактическия състав на придобиването.

5.2. Не е необходимо дисертацията да се разводнява с на практика странични за нея процесуални проблеми като същността на решенията по тези искове. Направен е опит за дискусия, но тя нито е във фокуса на изследването, нито е във фокуса на автора, и за това остава на рудиментарно ниво.

5.3. Също така се дефинират различни видове решения по искове относно потестативни права без да се забележи, че това всъщност не е процесуална категория, а разграничение от гледна точка на материалното право, което е без значение за изследването.

5.4. Редно е, ако навлиза в тези теми, авторът да разграничи същинските публично правни последици (ефекти) на решението от гражданско правните резултати, свързани с упражняването на съответното потестативно право – гражданско правни последици и рефлексии, както и кога те настъпват директно от решението и кога в резултат на промяна на материално правната картина след установяване на надлежното упражняване на потестативното право по съдопроизводствен ред.

5.5. Считам, че материално правната същност на дисертацията има самостоятелна стойност и достатъчен обем, за да е необходимо да се допълва със странични процесуални анализи, като например относно производството за сключване на окончателен договор. Тези анализи следва да се синтезират и фокусират в подчинение на основната задача на труда. Иначе само пречат на кохерентното и хармонично развитие на анализа, след като очевидно не са органична част от изследването. Също така са предпоставка за пропуски. Например авторът разглежда съпрузите като задължителни другари при спорове с трети лица относно СИО без да отчита тълкувателното решение от 2017 г., което ги обявява за необходими факултативни другари.

5.6. В тази връзка не може да се сподели и изводът, че когато продажната цена на имота е заплатена предварително, производството може да се развие по общия ред. На първо място, при подаване на иска това ще е само едностранно твърдение, което трудно може да се провери без становището на другата страна и отчитане на нейните евентуални възражения. Също така, дори и да е платена цената, остават особените разпоредби (а не специални, както е посочено в текста, има разлика

между особен и специален закон) относно правомощията на съда по проверка на собствеността и заплащане на такси и данъци.

6. Заключение

Дисертационният труд, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България свидетелства за задълбочените теоретични знания на кандидата по съответната научна специалност, доказани способности за самостоятелни научни изследвания и тяхното претворяване в текст, който отговаря на всички изисквания на научен труд. Споделям като цяло дефинираните в автореферата научни приноси, както и намирам предложението de lege ferenda за удачно. Поради това проектът за дисертация притежава необходимите качества и научни достойнства на докторска дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор” .

*Направените констатации са основание **да предложи** на членовете на Научното жури **да присъдят** на Димо Петков Хаджиев образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).*

.....

/доц. д-р П. Бончовски/